

EMLÉKLAPOK

A DEBRECZENI ORSZÁGOS DALÁRÜNNEPÉLY

Megjelenik a dalárünnepély tartama
alatt minden nap.
Ára példányonként 10 kr.

ALKALMÁBÓL.

Kiadja: az országos dalárünnepély
rendező bizottsága.
Szerkesztői iroda: Rózsatér 16. sz.

Szerkesztik az országos dalárünnepély rendező bizottsága megbízásából: **Karczag Vilmos és Szabolcsi Lajos.**

A mai nap programja.

— Augusztus 18. —

Reggel 8 órakor Ő Felsége legmagasabb születése alkalmából tartandó Isteni tiszteletok után 11 órakor daláregyesületi közgyűlés a városház termében, az elnöki jelentés felolvasása, a tisztikar megválasztása, daláregyesületi ügyek a indítványok tárgyalása, alapszabályok módosítása.

10 1/2 órakor 2-ik összpróba.

Este 7 órakor a színházban 2-ik csoportú dalverseny szabadon választott magyar négyesekkel, a színházban;

* * *

(A templomi istentiszteletekben, melyeknél a helybeli összes előkelőségek megjelennek, — a dalárvendégek is részt vesznek, s énekelnek is.

A közgyűlés tárgyai közül ismételve ajánljuk az alapszabályok egyhangú elfogadását, mert különben a számos tárgy gyűlés hosszú időre elhúzódhatnék.

A mai versenyen éneklendő darabok összes szövegeit közöljük a tulsó lapokon.)

Második dalverseny a színházban.

— Szabadon választandó versenymarabokkal. —

Versenyeznek a következő sorrend szerint:

1. Szentesi dalárda	vezényli	Joó Károly	karm.
2. Marosvásárhelyi	" "	Geiger Albert	"
3. Szegedi	" "	Szögedi Róth En.	"
4. Miskolczi	" "	Pap Rezső	"

5. Ungvári	vezényli	Drohobeczky Gy.	km.
6. Szegedi polgári dalegylet		Manucz János	"
7. Szegszárdi dalárda	"	Abaffy József	"
8. Kolozsvári dalkör	" "	Oberti B. János	"
9. Rimaszombati dalárda	"	Vágensommer Já.	"
10. Szathmári	" "	Hoffbauer Ignác.	"
11. Békéscsabai	" "	Galli János	"
12. Kolozsvári polgári daley.		Gunyecs Károly	"

Helyárok a színházban: Alsó és közép páholy 8 frt. Családi páholy 10 frt. Felső páholy 5 frt. Támlásszék 1 frt. 50 kr. Zenekari szék 1 frt. 50 kr. I. Földszinti bemenet 1 frt. 50 kr. szinpadai ülés 1 frt. 50 kr. II. állóhely 50 kr. Alsó zártszék 80 kr. Emeleti zártszék 60 kr. Karzat. 40 kr.

Jegyek válthatók a színházi pénztárnál reggel 9 órától déli 12 óráig és délután 3 órától esti 6 óráig.

A második dalverseny díjai.

A ma pénteken este 7 órakor a színházban tartandó versenynek, melyen a dalárdák tetszés szerinti darabbal lépnek fel, — öt díjja van, melyek a következők:

1-ső díj: Bartay Ede az országos daláregylet elnökének díjja, ezüst babékoszoru.

2-ik díj: Debreczeni hölgyek verseny díjja. Egy ezüst kehely.

3-ik díj: Lédeczi Sándor zongora-gyáros díjja. Egy hordozható zongora.

4-ik díj: A „Harmonia“ részvénytársulat verseny díjja: egy diszes harmonia.

5-ik díj: A depr. dal és zeneegylet II-ik díjja: ezüst serleg.

A szabadon választandó verseny- darabok szövegei.

I. Szentesi dalárda.

— Népdalok Huber Károlytól. —

Vékony haja van a piros almának,
Mért nincs nekem oly szeretóm, mint másnak;
Hogyha nekem olyan volna, mint másnak,
Nem volnék én rabja e nagy világnak.

Kék virággal virágzik a temető,
Szőke lány közt nincs hűséges szerető;
Mert a szőke mind hűtlen szokott lenni,
Hej! csak a barna tud igazán, hűn szeretni.

Leesett a pinzelakat ragyogó csillagom, galambom,
Jaj be szép szeretóm akadt, ragyogó csillagom, galambom,
Rá sem merek tekinteni,
Mert megtalálom szeretni, ragyogó csillagom, galambom.

Csókra csókot adok én,
Csókra csókot kapok én,
Csókra aztán ölelem,
Igy megy biz a szerelem.

* * *

II. Marosvásárhelyi dalkör.

— „Szabadságdal“ Huber Károlytól. —

Győzelemről, győzelemre szállva,
Ős-apáink küzdtek a jogért.
Bort, fiúk! habzó bort a kupába,
És ürítsük azt a holtakért.
Megcsendült a kard,
Jog és igazság
Vitték harcza a magyart.

Szép csatára kelve küzdeni a jogért,
Szép az elnyomottnak nyújtani segílyt,
Igazság lángpallosával állni ottan őrt,
Hol erény és jog ellen gázság fen gyáva tört.

Halld szavunkat atyja nemzeteknek,
Halld, magyarok Istene!
Az igazság és jog csillagát
Tűzd e hazának gyászos egére!
Rajta tehát, vígan, fiúk!
Elfelejtve most a bút.
Rajta tehát, fel kupák!
Bár tövissel telt az út.

A kitartás győzni fog s a jelszó
Jog legyen, — díszítve zászlóink;
Hol viharját vér ázott csatáknak,
Mig szabadság szép babéra int,

Zengi túl lelkes szavunk,
Mig az ellen kardvasától
Vérbe fúlva elhalunk.

Éljen a szent jog s szabadság!
És a dal, ha szent hazánk
Vészben áll, zendüljön igyen:
— Mintha lenne hő imánk —
Éljen a szent jog s szabadság!

Veszszén a zsarnok! veszszén a rabság!
Zendüljön a harsona!
Peregjen a dob és
Éljenek a magyarok!

* * *

III. Szegedi dalárda.

— A szabadsághoz. Szövege: Petőfi Sándortól. — Zenéje:
Szögedi Endrétől.

Óh szabadság, hadd nézzünk szemedbe!
Oly sokáig vártunk rád epedve,
Annyi éjen által, mint kísértet,
Bolygott lelkünk a világban érted.

Te vagy a mi törvényes királyunk,
Tronusodnál ünnepeelve állunk
Körülötted miljom s miljom fáklya
Megglyult sziveink lobogó lángja.

Óh tekints ránk, fenséges szabadság!
Vess reánk egy éltető pillantást,
Hogy erőnk, mely fogy az örömláztól
Szaporodjék szemed sugarától.

De, szabadság, mért halvány az orcád?
Szenvedésid emléke szált hozzád?
Vagy nem tettünk még eleget érted?
Koronádat a jövőtől félted?

Ne félj semmit, megvédünk... csak egy szót
Csak emeld föl, csak mozdítsd meg zászlód!
S lesz sereged ezer és ezernyi,
Kész meghalni vagy diadalt nyerni.

S ha elesnénk egy szálíg mindnyájan,
Feljövünk a sirból éjjél tájban,
S győztes ellenségednek megint kell
Küzdeni — kísértő lelkeinkkel!

* * *

IV. Miskolczi dalárda.

Ugyanazt éneklé a mit a szegszárdi.

* * *

V. Ungvári dalárda.

— „Dalünnepély.“ Költemény Erdélyi Jánostól. Szerzette
Erkel Sándor. —

Mi zengi tul a bérczeket,
Mi éli tul az éveket?
Minek nem sirja a jövő,
Mert az idővel egyre nő:
A hir, a hir, a hir!

Mi mélyebb mint a tengerek
És benne gyöngyök termenek,
Melynek van csende, vészei,
Szentségei, szerelmei.
A szív, a szív, a szív:

Mi szárnyalóbb mint a madár,
Mi hőbb mint a délszaki nyár;
Mi a szívet megszenteli
Csöndes búval lesz az teli:
A dal, a dal, a dal.

Hallod miként zug a bakony,
Mint hullámszik a Balaton;
Nem hallod-e a dalmokot
A kesergőt, a boldogot,
Nem-e, nem-e, nem-e.

Övé a hir, övé a dal,
Övé a legszebb diadal,
Ki lanton győz s nyer szíveket,
Kit egy nemzet ajkára vett,
Az él, az él, az él.

* * *

VI. Szegedi polgári dalárda.

— „Hajósok dala.“ Férfi-négyes: Zimay Lászlótól. —

Száll a lobogó, reng a csónak
Fényes kebelén a folyamnak.
Lágy köd fedí el még a rétet,
Mely majd öleli a visszatértet.
Hullám vajh mi gyakran
Balsors keze a viharban,
Dicsvágy, hiúság kába fénye:
Hányszor lecsalogat mély örvénybe!

Ám ki a hajót hűn vezérli,
Házi tüzéhez el fog érni;
Szállj! szállj! lobogó bátran gyorsan, van
Vész, de gyönyör is a folyóban.
Hullám vaj mi gyakran
Balsors keze a viharban;
Dicsvágy, hiúság kába fénye
Hányszor lecsalogat mély örvénybe.

Ám ki a hajót hűn vezérli,
Házi tüzhöz el fog érni.
Szállj! szállj! bátran gyorsan, van
Vész, de gyönyör is a habokban.

* * *

VII. Szegszárdi dalárda.

— „Szerettek...“ Irta Györgyössy Rudolf. Zenéjét
szerző Engeszer Mátyás.

Szerettek, szerettek
Akkor is még,
A midőn nem ismertelek.

Sokszor este össze ültünk
S oly sokáig,
Mindig rólad beszélgettünk

Szegény atyám be szeretett
Oly jól esett,
Hogy ha rólad beszélhetett.

Édes anyánk sirt is szegény!
Láttam: forró
Szeretőkön vala szemén.

Ugy dicsérték, úgy szerettek,
S tudja Isten!
Még is úgy elkeseredtek.

Ugy, hogy sokszor én is sirtam,
Istenem! mert
Rájok nézni nem is birtam.

Sokszor a mint így merengtünk,
Édes álom
Zárta volt le könnyes szemünk.

Aludni ment atyánk s'anyánk,
De előbb ám
Te érted is még imádkozánk.

Imádkozni be jól esett,
S azt az imát
Elfeledni nem is lehet

Oh! hiszen én szerettek
Akkor is még,
A midőn nem ismertelek.

Szerettek, áldottalak,
Mert oly szépnek
S gyönyörűnek gondoltalak.

Gondolat volt! most ismerem,
Mert ime te
Gyönyörűbbnek látszol nekem.

Érted sokszor imádkozám!
Oh, és most is
Imádkozom érted h a z á m!

* * *

*

VIII. Kolozsvári dalkör.

— „Édes lánykám.“ Huber Károlytól. —

Édes lánykám, jó angyalom,
 Ha rám borul a sirhalom,
 Látogass meg kérlek szépen,
 Hogy ha utad arra léssen!
 De ne hullass könnyet értem,
 Siromban azt úgy sem érzem,
 S lelke a mennyben is fájna,
 Ha téged busulni látna.
 Csak azt valld meg, hogy szerettél,
 Mem kívánok többet ennél,
 Ugy is tudom, hogy akkor már
 A szived más legényen jár!
 Kedves lánykám látogass meg
 Jó angyalom
 Édes lánykám látogass meg,
 Jöjj, jöjj, jöjj!
 Látogass meg! jó angyalom!

Dal, dal, dal! kedves édes dal,
 Melynek ha rá zendül hangja,
 Sziveinket elragadja,
 Sirunk rajta és örülünk,
 Új élet támad körülünk.
 Dal, dal, dal! kedves, édes dal.

Bor, kedves bor, édes bor,
 Mely előtt setét bánat
 Földerül, vagy meg sem állhat;
 Bor, kedves bor, édes bor,
 Melynek minden csöppje — habja
 Az örömnök egy patakja.
 Édes bor!
 Lány — lány — lány!
 Szerelmes kis lány!
 Dal! — bor!! — lány!!!

* * *

IX. Rimaszombati dalárda.

— „Magyar dalár induló.“ Irta Huber Károly. —

Riadónak harsogása harezra hiv.
 Hazám! hazám! vért ontni kész érted e sziv,
 Mig a kardnak csattogása feltüzel,
 A cél erőt ad s gondot üz el,
 Csak előre, előre! le gögös ellenünkkel,
 Mi velünk van az ég, igaz ügynek győzni kell!
 Szerelem ég sziveinkben, karunk győzni fog,
 Ha szabadság szép hazája érted keblünk vére csorog,
 Győzelmünkért homlokunkra zöld babér száll.
 Szép lány tűzi-fűzi a legszebb rózsa virágszált,
 Fel a lobogót! utána!
 Legyen e sor irva rája:
 Szabad hazában boldogit a szerelem.

X. Szatmári dalárda.

— Ugyanazt éneklé a mit a marosvásárhelyi. —

* * *

XI. A b. csabai férfi dalkör.

— Honfidal Balogh Zoltántól. — Zenéje Zimay Lászlótól. —

Ne hagyjátok a hazát el, balsorsában hűtlenül,
 Midőn fájó sebet tár fel, midőn búja egyre gyül.
 Szeressétek annál jobban, minél több vész közeleg;
 Minden sziv, mely érte dobban, egy szép napját mentse meg.
 Minden kar, mely érte mozdul, háritson el egy csapást.
 Óh! a hazát, könnyü gondbul, ne hagyjátok veszni hát!
 Találhattok, hű barátot távol népek ezre közt.
 Lánykát, melyet szem nem látott, ki édes kéjben füröszt!
 Haj! de hazát ha immáron bajaiban elveszett
 Hazát lelne e világon soha többé nem lehet!!!

* * *

XII. A kolozsvári polgári dalegylet.

Nem nézek én, minek néztek az égre,
 Bele nézek kedvesem kék szemébe,
 Kedvesemnek kék szemében van egem,
 Onnan sűt rám tiszta napfény melegen.

Nekem ez a világ nem is kellene,
 Ha nem volna kedvesemnek két kék szeme,
 Ez az egy szép, a mi van a világon,
 Ezen a rút, ezen a csűf világon!

Ne nézzetek kedvesemnek szemébe,
 Ne ejtsetek engemet a kétségbe,
 Féltve őrzöm, féltve őrzöm kincsemet
 A leggyönyörűsegebb, leggyönyörűbb kék szemet.

Esik eső, esik, csókeső esik,
 Az én ajakamnak nagyon jól esik.
 Az eső, az eső villámlással jár,
 A szemed galambom villámló sugár.
 Menydörög hátunk mögött,
 Szaladok galambom, jön az öreged,
 Syhű! jön az öreged.

Esik eső, esik, csókeső esik,
 Az én ajakamnak nagyon jól esik,
 Az eső, az eső villámlással jár,
 A szemed galambom vilámló sugár!
 Csók esik, csókeső esik,
 Jaj beh jól, beh jól esik.

A tegnapi nap eseményei.

— II. nap. —

Debreczen, aug. 18.

I.

Az előértekezéslet.

Az értekezéslet a zenede termében tartatott meg, Lengyel Imre ur elnöklete alatt.

Jegyzőül a dalegylet képviselőinek legfiatalabbika választatott meg.

Lengyel Imre ur meleg üdvözlő szavai után az egyes dalegyletek megbízó leveleiket mutatják be. A megbízottak következők:

Ungvári dalárda részéről: főt. Zsolner János.

Szatmári dalárda részéről: Hoffbauer Ignác karmester.

N.-Szebeni magyar dalkör részéről: Horváth Miklós, karmester.

Lőcsei férfi dalkör részéről: Dr. Bayer Ferencz.

Debreczeni dal- és zeneegylet részéről: Zivuska Ferencz és Márk Endre.

Győri ének- és zeneegylet részéről: Bereczk Imre karmester.

Szegszárdi dalárda részéről: Boda Vilmos.

Szamosújvári dalegylet részéről: Voith Miklós.

B.-Gyarmati dalegylet részéről: Zelenka János és Garany Jenő.

M.-Vásárhelyi dalkör részéről: Kerekes Sámuel.

Miskolczi dalegylet részéről: Mikuleczky István elnök és Papp Dezső karmester.

Nemzeti zenede részéről Pentsch János.

Kolozsvári dalkör részéről: gr. Eszterházy Kálmán, Finály Henrik.

Husztai dalegylet részéről: Popovits Ágoston.

Apáthini dalárda részéről: Inggluckshoffer József.

Szegedi polgári dalárda részéről: Lemle Miklós.

Zenetanárok országos egylete részéről: Szotyori N. Károly zenetanár.

Szentesi dalegylet részéről: Stammer Sándor, Joó Károly.

Kolozsvári polgári dalegylet részéről: Benigni Sámuel.

B.-Csabai férfi dalkör részéről: Launer Károly.

Rimaszombati dalárda részéről: Baksay Istv.

Jászberényi dalegylet részéről: Riszner József.

Pécsi dalárda részéről: Hily Alajos.

Losonczyi nemzeti dalkör részéről: Kovarecz Emil.

Harmonia magyar zenemű társulata: Dr. Hubay Károly.

Losonczyi dalegylet részéről: Busbach Sándor.

Szegedi dalárda részéről: Szögedi Endre karm.

Ezután gróf Eszterházy Kálmán Kolozsvár város főispánja előadja a módokat, melyek szerint a kolozsvári dalverseny alkalmával a versenyek ügyében eljárta és ezekhez mértten kívánja azokat itt is megállapítva látni.

Hosszabb vita folyt arra nézve, hogy a közgyűlésen megállapítandó juri hány tagból álltassék össze. A nézetek eltérők voltak. Többen 9, mások 11 és 13 tagot ajánlottak. A megállapodás az lett, hogy 11 rendes tag és két póttag, legyen melyekből három helybeli zeneértőkből választatik.

Az értekezéslet ezután feloszlott.

* * *

II.

A közgyűlés.

A közgyűlés délelőtt 11 órakor tartatott meg a városháza nagy tanácstermében, hova a tagok igen nagy számban gyűltek össze. Jelen voltak: gróf Eszterházy Kálmán Kolozsmegye főispánja, Simonffy Imre polgármester, Simonffy Kálmán, id. Ábrányi Kornél, Lengyel Imre, Engesszer Mátyás, Dr. Hubay Károly stb.

A közgyűlést Simonffy Kálmán az országos daláregyesület alelnöke nyitotta meg a következő szavakkal:

Tisztelt közgyűlés!

Alapszabályaink 23-dik §-ának 1-ső pontja szerint nekem mint egyleti alelnöknek lévén kötelességem a rendes elnök hatáskörét és teendőit gyakorolni, legelőször is élénk sajnálkozásomat fejezem ki a fölött, hogy rendes elnökünk Bartay Ede ur, kinek a dalárda annyit köszönhet, betegsége miatt köztünk részt nem vehet. Adja az ég, hogy sinlő betegségéből mielőbb teljesen kiépülve, ismert erélyét és szakavatott intézkedéseit intézményünknek szentelhesse.

Igen köszönöm önöknek uraim, hogy a központi igazgató választmányának felhívása folytán, jelen debreczeni országos közgyűlésre ily szép számmal megjelentek és ezen megjelenésük által bebizonyították azt, miszerint tudják önök, hogy orsz. daláregyesületünk egy társadalmi, művészeti, mint nemzetiségi és közművelődési tekintetben egy nagy fontosságú tényerőt képez, nemkülönben egyik erős támasza hazánk szellemi felvirágzásának; erősen is hiszem, meg vagyok róla győződve, hogy ezen most folyó, szép debreczeni országos ünnegélyünk ismét új erőt biztosítand, ama nemes és magasztos törekvéseinknek, melyeket magunk elé kitűztünk.

Engedje a gondviselés, hogy a magyar daláregyesület folyvást előbb és előbbre hatoljon s törekvései a kitűzött hazafias és fenkölt cél érdekében mindenkor sikert és dicsőséget arathassanak.

De főleg adja az ég, hogy e működései és törekvéseinek elérhetése végett mindenkor akadjanak oly lelkes, buzgó és áldozatkész városok, mint Debreczen városa, melynek minden szép, nemes és magasztosért lelkesedni tudó közönségét Isten sokáig éltesse jólétben, és boldogságban részesítse.

És most ez idei közgyűlésünket megnyitottnak nyilvánítom.

Lelkes éljenzés követte a beszédet, mely után Simonffy Imre foglalta el diszelnöki székét és ismételve

kifejezést adott azon szíves vendéglátásnak melyben az ország minden részéből ide sereglett dalárokat kebelében üdvözli.

Gróf Eszterházy Kálmán ur üdvözli a diszelnök urat és az elnökséget, kiknek szép szavakkal mond köszönetet a dalárünnepélyek tapintatos vezetéséért.

Lengyel Imre ur jelentést tesz a reggeli elő értekezlet megállapodásairól. Ezeket fentebb közöljük.

A közgyűlésen is vita tárgyát képezte azon kérdés hogy a megalakítandó jury hány tagból álljon. — Végül az értekezlet javaslata fogadtatott el, s a szavazat szedő bizottságba gróf Eszterházy Kálmán ur elnöklete alatt Lengyel Imre, Kovács Sándor, Zolcsák János és Papp Dezső urak küldettek ki.

Szavazás utján megállapított a versenyzők sorrendje is. A mai versenyben résztvevők lajstroma már e megállapított sorrend szerint olvashatók lapunkban.

A bíráló bizottság szavazás utján (31 szavazat adatott be) a következő tagokból alakított meg:

1. Erkel Ferenc.
2. Huber Károly,
3. Simonffy Kálmán.
4. Erkel Gyula.
5. Zimay László.
6. Engeszer Mátyás.
7. ifju Hubai Károly.
8. Ábrányi Kornél.
9. Hitessy Lajos.
10. Maróczy János.
11. Komlóssy Lajos.

Póttag.

1. Risner József,
2. Inggükszhoffer József.

A közgyűlés, miután még a fáradhatatlan buzgalmu titkár, Id. Ábrányi Kornél többeknek nyújtott informatiokat véget ért,

* * *

III.

Az első verseny,

Pontban hat órakor kezdtek a városháza udvaron gyülekezni azon dalárdák, melyek a versenyben részt vettek. — A menet melyet a színházba induláskor alkottak ritka meglepetést nyújtott. Minden dalár fekete salon ruhába volt öltözve, s csoportonként saját zászlóik alatt sorakozva imposans képet adtak.

A színház minden zugában tömve volt a legdiszesebb közönséggel. A legtöbb helyet azonban az idegenek foglalták el, kiknek a helybeliek a rendező bizottság felhívásához képest udvariasan engedtek előnyt. — A színpalok mögött az egyes dalárdák aggodalmasan várták a fontos pillanat közeledtét.

A jury tagjai két jobb oldali szélső páholyban foglaltak helyett. A magyar zene e kitünő kapacitásai

ugyancsak ki voltak téve a nagy közönség érdeklődésének.

Pontban 7 órakor már mindenki helyén volt a néző téren és lázas kíváncsisággal leste a függöny felgördülését. Öt percetel 7 óra után végre kezdetét vette a dalverseny és pedig a következő sorrendben:

1. Unghvári dalárda.
2. Marosvásárhelyi dalkör.
3. Kolozsvári dalkör.
4. Szathmári férfi-dalegylet.
5. Kolozsvári polgári dalegylet.
6. Rimaszombati dalárda.
7. Losonci dalárda.
8. Miskolci „
9. Szegedi „
10. Szentesi dalegylet.
11. Békés-esabai dalkör.
12. Szegszárdi dalárda.
13. Szegedi polgári dalárda.
14. Pécsi dalegylet.

És most következnek a versenyző dalárok működéseinek bírálata. Közel fekvő, de különösen azon okból, hogy sem a bíráló bizottságot, sem pedig az egyes dalárdákat bírálatokkal semmi tekintetben befolyásolni nem akarjuk az ítéletet — e működések felett — kizárólag az országos híru szakférfiakból álló bíráló bizottságra bizzuk, mint a mely egyedül van hivatva az elfogulatlan és döntő ítéletet meghozni. Annyit azonban határozottan constálhatunk, — és e részben ösmerjük a bíráló bizottság véleményét is, — hogy a dalegyletek, melyek tegnap versenyeztek, szorgalom, correct ének és praecisio tekintetében a kolozsvári dalverseny óta lefolyt rövid 2 év alatt is oly óriás haladást tanusítottak, mely minden egyes dalárdának díszére válik. Erről különben fényesen tanuskodik a közönség azon frenetikus tetszésnyilvánítása, mely minden dalárda működését kivétel nélkül kísérte, és a mely nem kis mértékben nehezítette azon kérdés megfejtését, hogy melyik dalárda tulajdonképen hát a legjobb? A bíráló bizottság ítéletének érdekekkel nézünk elébe. Ezuttal nehéz, igen nehéz feladata leend.

T Á R C S A.

A művészpár.

Daudet Alfonstól.

Hogy is ne szerettek volna egymásba!

Mind a ketten oly szépek, oly híresek voltak, mind a ketten egy színházban énekeltek, mind a ketten minden este ugyanegy érzelmet tolmácsoltak. Nem lehet büntetlenül játszani a tüzzel. Nem lehet húszszor egy hónapban, olvadékony hangon, fuvolakíséret mellett mondani „szeretlek“, a nélkül, hogy a szó valósággá ne váljék. Az egyforma művészi törekvésben megtalálták egymást, a megható szerelmi dalok, a fényes öltözékek megveszte-

gették őket — s így szerettek egymásba a festett világ szemeláttára. A szerelem nyitott ablakon osont be mindkettőnek a szívébe, mikor mint Lohengrin és Elza az ablaknál álltak. A szerelem hozzájuk férközött a Capulet ház erkélyének oszlopai között, mikor mint Romeo és Julia az első reggeli napsugárnál énekelték:

„A csalogány volt és nem a pacsirta.“

Ez az érzellem fedte be őket szende varázsával, mikor holdfényes éjjelen mint Faust és Margit szomoruan egymás mellett ültek, félig elborítva jázminból és viruló rózsáktól.

Nemsokára egész Páris tudta szerelmöket s természetesen nagyon érdeklődött irántok; a saisonban épen valami új opera került színre. Kétszeres érdeklődéssel figyeltek a két csillag játékára és énekére, melyek egyforma fényvel és ragyogással váltak díszére a nagy opera égének. Végre, mikor egy este a tetszés rendkívüli mérvet öltött, szinte orkászserűvé vált, s a függönyt többször kellett felhúzni mint máskor, Romeo és Juliája közt, ki kaméliákkal hintett fehér atlasz ruhájában bájolóan nézett ki, nyilatkozásra került a dolog. Mintha túlvilági hév fogta volna el a két művészt, mintha ellenállhatlan hatalom sarkalta volna őket. Szerelmöket, melyben ez este olyan valaminek kellett tenni, mit azelőtt nem éreztek a kettős, kölcsönös diadal teljes kitörésre birta. A kezek találkoztak, s míg a nézőtérrel az örömrivalgás fölhangzott, a színpadon forró szerelmi vallomások váltattak. A két csillag találkozott pályáján, hogy azután egy közös pályafutásra egyesüljenek.

Az esküvő után egy ideig nem léptek föl; csak az első gyönyörmámor szétfoslása után énekelték ismét, újra mint Romeo és Julia. E naptól kezdve különös változás volt észlelhető. Azelőtt a férfi volt a tekintélyesebb, becsültebb rész. Idősebb, tapasztaltabb volt, ismerte közönségét minden gyengéivel együtt, s azért nagyon jól tudta, hogy mint kell vele bánni, azt lehet mondani, hogy szinte beleénekelte a földszintbe és a páholyokba. Hozzá képest a másik rész csak tehetséges tanítvány volt, kinek eleve hódoltak azon föltevésben, hogy geniális tehetsége később pompásan ki fog fejleni. Hangja még érdes, kemény volt, néha nélkülözötte a teljes csiszoltságot, a teljes kerekdedséget, valaminthogy vállai sem voltak még oly kerekdedek, mint a hogy kívánatos lett volna.

Visszatérvén menyegzője után a színpadhoz, egyik régi szerepében, tömött, mindamelllett lágy, pompás hangja már az első hangjegyeknél elbájolta a közönséget. A hangvétel oly biztos volt, mint még soha, s tiszta mint a harang. A tetszés moraja suhant végig a termen. A csodálkozás általános volt, s az egész estén keresztül a közönség főfigyelme ő benne összpontosult, a tetszés országlánrésze neki jutott.

A szép asszonynak ez volt élete legszebb napja. Oly boldognak érezte magát; kimondhatatlanul boldognak; szeretett volna ujjongani örömeiben; megkönnyebbülten lélezett föl, — hiszen elérte azt, a miről egykor annyit álmodozott. Férfijének persze majdnem kijutott, szinte

elfeledkeztek róla; s a mint a tulságos erős fény mély árnyékot idéz elő, mellőzve érezte magát, azt hitte, hogy úgy tekintik, mint a legutolsó kóristát, s ez nagyon elkomorította. Arra persze nem gondolt, hogy az énekesnő szenvedélyes, izzó játékának, pompás énekének egyedüli tárgya ő volt, hogy az a bensőség és hő, mely a közönséget annyira föllelkesítette, egyedül az ő szerelméből vette eredetét, hogy egyedül ő lobbantotta lángra a nő mély sremeiben lappangó tüzet.

Már csak ennek az egy gondolatnak is büszkévé kellett volna őt tenni, de ő nem gondolt az ilyesmire, mert művészi hiúsága nagyon is meg volt sebezve. A előadás végezte után azonnal magához hívatta a claue főnökét, s a legkeserűbb szemrehányásokat tette neki: hogy az ő föllépését, távozását nem tapsolták meg kellőleg, hogy a harmadik felvonás nagy jelenete után egy kéz sem mozdult. Egyenesen az igazgatóhoz fog menni panaszsra!

Édes istenem!

Panaszkodhatott volna ahogy akart, a claue kifejtette minden erejét, nem használt semmit; a közönség kegyével kizárólag a nőt ajándékozta meg, s ezen nem lehetett változtasni. S hozzá még a nőnek az a szerencséje is volt, hogy most épez azokban a szerepekben lépett föl, melyekben mindig legerősebb volt, melyekben tehetségét és külső előnyeit oly pompásan érvényre emelhetette. Oly nyugalommal és biztossággal lépett a színpadra, mint a hogy egy nagyvilági nő megy a tánczterembe: a siker biztos előérzetében.

(Vége. köv.)

H I R E K.

— A dalárünnepély köréből. —

— **Id. Ábrányi Kornél** a központi daláregyesület fáradhatlan titkára, a ki a dalárünnepélyt megelőző bokros teendőket is példás kitartással és buzgósággal végezte, a mai közgyűlésen az országos daláregyesület évi jelentését fogja előterjeszteni.

— **Bartay Ede** az országos daláregyesület elnöke közbejött betegség miatt nem érkezett meg városunkba a dalár-ünnepélyre, s sajnálatunkra, már nem is lehet reményünk, hogy körünkben üdvözölhetjük őt.

— **Erkel Ferencz, Lajos, Gyula** valamint **Ney Ferencz** operaénekes, ki a vasárnapi diszhangversenyen fog énekelni, a tegnap délutáni vonattal érkeztek meg városunkba, s az indóházban Lengyel Imre ur szíves üdvözlő szavaival fogadtattak. — Ugyanekkor jöttek meg a fővárosból a zenészek is, kik az itten alakult zenekar kiegészítő részét fogják képezni.

— A **diszebed**, mely a dalárdák tiszteletére rendeztetik a „Bika“ nagy termeiben, nem mint irtuk vasárnap, hanem **szombaton délben** lesz. Részt vehetnek benne a nők is, a mi annyival inkább helyes intézkedés, miután vidékről is számos hölgyek érkeztek, kik férjeikkel ez ebéden is együtt óhajtanak maradni.

— A **Bikában** az ismerkedési estély alkalmával lelkes felköszöntők is mondtak. Az első felköszönlést Benigni a kolozsvári polgári dalárda elnöke mondta, a kolozsvári polgárság üdvözlését adva át Debreczen városának. Aztán Lengyel Imre a depr. dalegylet elnöke adott meleg szavakban kifejezést örömeinknek s azon óhajtanaknak, hogy vendégeink jól érezzék magukat itt körünkben. Általános derűtséget keltett Kerekes marosvásárhelyi tanár és lapszerkesztő rimes versekben rögtönzött humoros felköszöntése.

— A **szegedi dalárda** ide utaztában Nagyváradon pihenőt tartott s egyszersmind fele részben az ottani szépitési egylet javára dalestélyt rendezett a „Rózsabokor“ nagy udvarhelyiségében, mely ez alkalomra zsufozásig megtelt. A közönség minden előadott darabot szünni nem akaró tetszésnyilatkozatokkal jutalmazott meg, mit a derék dalárok úgy viszonzottak, hogy néhány darabot megismételtek. Két igen diszes nagy koszorut szalaggal kaptak a vendég-dalárok, melyek a karnagy emelvényre lettek elhelyezve. A darabok eléneklése után a „szépitési egylet“ nevében id. Gyalokay Lajos törvényszéki elnök mondott köszönetet a dalároknak azért, hogy az egylet javára közreműködni szivesek voltak, mire Szögedi Endre karnagy válaszolt meghatottan.

— A „**Harmonia**“ társulat által felajánlott versenydíj megérkezett és Csáthy Károly könyvkereskedésében van kiállítva. A „Titre“ féle jeles bécsi gyárból való „Harmonium“ mindenesetre igen praktikus adomány és a szabad verseny második díjját képezi. A diszes kiállítás hangszereken következő felírás olvasható: „Harmonia“ magyar zeneművészek társulata által, a magyar dalárügy felvirágoztatása céljából felajánlott versenydíj.

— A **diszhangverseny** műsora némi változást szenvedett a mennyiben Hubay Aranka k. a. Kis József „Gedő vár asszonya“ című balladáját fogja szavalni ugyanaz író „Simon Judith“ című balladája helyett. Ez utóbbi azért marad el, mert a rendező bizottság tekintettel az uralkodó hangulatra nem véli helyén levőnek az olyan költemények előadását melyek tartalmuknál fogva az utóbbi időben nagy port zavart szomorú eseményre emlékeztetnek. Hubay Aranka kit ez által kellemetlen kényszer helyzetbe jutott a mennyiben az utóbb nevezett Balladát rövid egy pár nap alatt kellett betanulnia. A „Simon Judith“ elmaradását annál is inkább sajnálnunk kell mert ezen markolatteljes költeményhez Hubay Jenő irt melodramatikus zenekíséretet és így ez is elmarad.

— **Emlékgűrűk** kaphatók igen olcsó áron Györy János aranyműves üzletében, piac-utcán a nagy-ujtca szöglet házában.

— **Virág csokrok**, diszmű virágok valamint igen szép friss rózsák minden nap kaphatók és megrendelhetők még Mendelovits Lajos üzletében kisujtca szögletén a városházával szemben. Jónak láttuk ezt a vasár-

napi bál alkalmából tájékoztatóul tudatni ugy a helybeli mint a vidéki közönséggel.

— **Dohányzacskók.** A debreczeni virágos és sima dohányzacskók, melyek a mult helyi iparkiallitáson diszokmánnal kitüntettetek, maguk eredetiségükben egyedül Holvay Gyula kereskedésében 40 és 80 krajczáron kaphatók.

— **Azon tisztelt dalár-vendégeink**, a kik podgyászait a tegnapi bevonulás okozta forgalmi akadályok miatt vagy bármilyen okból meg nem kapták volna, sziveskedjenek a kapitányi hivatal katonai ügyosztályához (Czegléd-utca Komáromi-ház, a színház mellett) fordulni, a hol azokat átvehetik, illetve reklamálhatják.

— Az **ungvári dalárdára** vonatkozólag már jeleztük, hogy azt Mráz karmester fogja vezényelni. E hirt azzal egészítjük ki, illetve igazítjuk helyre, hogy miután Mráz karmester ur időközben megbetegedett, Drohobeczky Gyula ur vállalta magára a helyettesítést.

— A **dalárversenyekre** vonatkozólag helyén találjuk azon intézkedés közzétételét, mely szerint a versenyekre egyáltalában szinlapok nem készülnek. Ennek ellenében azonban a rendező bizottság olyformán határozott, hogy a mindennap reggelén megjelenő hivatalos „Emléklapok“ban nemcsak az aznapi versenyek sorrendje, hanem a versenyművek szövegei is sorrendben — a mint azok egymásután előadásra kerülnek — bentfoglaltassanak. A jelen célra tehát a nem egészen practikus szinlapokat az „Emléklapok“ helyettesítik.

— Az **összhangverseny** első próbája tegnap tartott meg színházunkban, s ha ezen próbából következtetni lehet, akkor az összhangverseny, mely holnap, szombaton fog színházunkban első ízben megtartatni, fényesen fog sikerülni. Az összpróba Huber Károly karnagy vezénylete alatt folyt le, még pedig egy kis pártoló tagokból álló közönség jelenlétében, a mely az előadott darabok közvetlen behatása alatt megfedekezett arról, hogy tulajdonképen próba-éneket hall, és sürü tapsokkal adott kifejezést tetszésének. E próba — mindentől eltekintve is — szem-gyönyörködtető látványt nyújtott, a mennyiben a szinpad, melynek óriási hátterét megfelelő magas állványon elhelyezett dalárok, előterét pedig a jobb és baloldalon ugyancsak dalárokkal bekerített és mintegy 50 tagból álló zenekar foglalt el, oly élőképet nyújtott, mely ritkítja párját.

— A **szegezárdi dalárda** gyöngéd figyelembe részesítette a helybeli dalárda derék karnagyát: Hitessy Lajos urat. — Tegnapelőtti megérkezésük alkalmával ugyanis 10 üveg finom szegezárdi vörös bort hoztak számára, melyet vig pohárköszöntések között az ismerkedési estély alatt fogyasztottak el.

— **Honnan jött a legtöbb dalárdista.** Érdekesnek tartjuk felemlíteni, hogy Kolozsvárról nem kevesebb mint 150 vendég érkezett Erdély fővárosa tehát ugyan csak derakasan van képviselve dalár-ünnepélyünkön.